

Výkladové stanovisko č. 25 Expertní skupiny Komise pro aplikaci nové civilní legislativy při Ministerstvu spravedlnosti ze dne 9. 4. 2014

- rozdělení zisku a jiných vlastních zdrojů

Dotčená ustanovení:

- § 40 odst. 1 a 2 zákona č. 90/2012 Sb., *zákon o obchodních korporacích* („ZOK“)
- § 161 odst. 4 ZOK
- § 350 odst. 1 a 2 ZOK

Stanovisko:

„Pro všechny obchodní korporace platí pro výplatu prostředků z jiných vlastních zdrojů (ostatní kapitálové fondy) podmínka zakotvená v § 40 odst. 1 ZOK, a sice že si takovou výplatou nesmí přivodit úpadek podle insolvenčního zákona.

Pouze pro akciovou společnost je pro výplatu prostředků z jiných vlastních zdrojů stanovena v § 350 odst. 1 ZOK další podmínka, a sice že se v důsledku takového rozdělení jiných vlastních zdrojů nesmí snížit vlastní kapitál pod výši upsaného základního kapitálu zvýšeného o fondy, které nelze podle zákona o obchodních korporacích nebo stanov rozdělit mezi akcionáře.

Na rozdělení prostředků z jiných vlastních zdrojů nedopadá ustanovení § 350 odst. 2 ZOK.

Do distribuovatelného zisku podle § 161 odst. 4 a 350 odst. 2 se započítává veškerý zisk za předchozí období, tj. nejen nerozdělený zisk, ale i zisk účtovaný v ostatních fondech ze zisku nebo jako jiný hospodářský výsledek minulých let.“

Odůvodnění:

Pro všechny obchodní korporace platí pro výplatu prostředků z jiných vlastních zdrojů (ostatní kapitálové fondy) podmínka zakotvená v § 40 odst. 1 ZOK, a sice že si takovou výplatou nesmí přivodit úpadek podle insolvenčního zákona.

Pouze pro akciovou společnost je pro výplatu prostředků z jiných vlastních zdrojů stanovena další podmínka v § 350 odst. 1 ZOK, a sice že se v důsledku takového rozdělení jiných vlastních zdrojů nesmí snížit vlastní kapitál pod výši upsaného základního kapitálu zvýšeného o fondy, které nelze podle zákona o obchodních korporacích nebo stanov rozdělit mezi akcionáře. Toto omezení vychází z čl. 17 odst. 1 směrnice Evropského rady a Parlamentu 2012/30/EU ze dne 25. října 2012 o koordinaci ochranných opatření, která jsou na ochranu zájmů společníků a třetích osob vyžadovaných při zakládání akciových společností a při udržování a změně jejich základního kapitálu. Toto omezení nelze analogií vztáhnout na

společnost s ručením omezeným a družstvo. V důvodové zprávě k § 158 až 174 je totiž v souvislosti s právem na podíl na zisku ve společnosti s ručením omezeným výslovně uvedeno, že nejsou činěny odkazy na úpravu akciové společnosti, ale relevantní ustanovení jsou zopakována. Z toho zcela nepochybně plyne, že zákonodárce úmyslně upustil v případě společnosti s ručením omezeným od této podmínky zakotvené pro ni do 31. 12. 2013 v obchodním zákoníku. Analogii je možné použít jen v obdobných případech; v této věci se však o obdobné případy nejedná. Pouze u akciové společnosti v souladu s evropským právem zákonodárce trvá na zakotvení zákazu snížení vlastního kapitálu pod zákonný kapitál jako prostředku k udržení výše základního kapitálu, u společnosti s ručením omezeným a družstva tento požadavek nezakotvuje.

Na rozdělení prostředků z jiných vlastních zdrojů nedopadá ustanovení § 350 odst. 2 ZOK, které se týká pouze případu rozdělení zisku mezi akcionáře. Aplikace § 350 odst. 2 ZOK na případy rozdělení jiných vlastních zdrojů mezi akcionáře totiž vede k absurdnímu závěru, že žádné jiné vlastní zdroje než zdroje ze zisku nelze rozdělit, a tedy k popření § 350 odst. 1 ZOK, který rozdělení jiných vlastních zdrojů než ze zisku připouští. Slovy „částka k rozdělení“ je tak nutno na základě teleologického výkladu rozumět částku k rozdělení při rozdělování zisku mezi akcionáře a aplikaci tohoto ustanovení zúžit pouze na případy rozdělování zisku mezi akcionáře, nikoli i na rozdělování jiných vlastních zdrojů. Podpůrně lze argumentovat i ustanovením § 161 odst. 4 ZOK, které upravuje nepochybně jen rozdělování zisku ve společnosti s ručením omezeným a je v něm použita stejná terminologie jako v § 350 odst. 3 ZOK.

V ustanovení § 161 odst. 4 ZOK a 350 odst. 2 ZOK upravující výši částky, kterou je možno rozdělit při rozdělení zisku mezi společníky (tzv. distribuovatelný zisk), není na rozdíl od předchozí právní úpravy (§ 178 odst. 6 obchodního zákoníku dopadající na akciovou společnost a skrze § 124 obchodního zákoníku i na společnost s ručením omezeným) a právní úpravy týkající se zálohy (§ 40 odst. 2 ZOK) výslovně uvedeno, že se do distribuovatelného zisku započítávají i ostatní fondy ze zisku, resp. je uvedeno, že se započítává *nerozdělený* zisk z předchozích období. Jsou-li ostatní fondy ze zisku započítatelné do částky, kterou je možno vyplatit společníkům na zálohách na zisku, tím spíše by měly být započítatelné i do částky k rozdělení při rozdělování zisku mezi společníky podle citovaných zákonných ustanovení. Podle čl. 17 odst. 3 směrnice Evropského rady a Parlamentu 2012/30/EU ze dne 25. října 2012 o koordinaci ochranných opatření, která jsou na ochranu zájmů společníků a třetích osob vyžadovaných při zakládání akciových společností a při udržování a změně jejich základního kapitálu se započítává do částky k rozdělení zisk za předchozích období bez jakýchkoli přívlasků. S ohledem na eurokonformní výklad je tak třeba uzavřít, že se do distribuovatelného zisku podle § 161 odst. 4 a 350 odst. 2 započítává veškerý zisk za předchozí období, tj. nejen nerozdělený zisk, ale i zisk účtovaný v ostatních fondech ze zisku. Stejný závěr je třeba zaujmout i k nové položce „jiný hospodářský výsledek minulých let“, kterou může s účinností od 1. 1. 2014 obsahovat účetní závěrka. Tuto novou položku upravuje § 15a vyhl. č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví, ve znění pozdějších předpisů. Bude-li „jiným

hospodářským výsledkem“ zisk, započte se do distribuovatelného zisku, bude-li jím ztráta, sníží se o její výši distribuovatelný zisk.

Toto stanovisko bylo podrobena odborné diskuzi a následně k němu hlasováním *per rollam* vyjádřili souhlas členové Expertní skupiny Komise pro aplikaci nové civilní legislativy.

Toto stanovisko neobsahuje závazný výklad právních předpisů. Výklad právních předpisů podaný v tomto stanovisku má působit pouze silou v něm obsažené právní argumentace.

Členové jmenováni do Expertní skupiny jsou odborníky z řad akademické obce, členové Legislativní rady vlády, zástupci soudů a další právní autority. Činnost členů Expertní skupiny spočívá v konzultaci k doprovodné legislativě nového soukromého práva a také ve zpracování odborných stanovisek k některým interpretačním problémům.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚŠTNANOST

MS ČR

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Komise pro aplikaci nové civilní legislativy vznikla v rámci projektu Nové soukromé právo (reg. č. CZ.1.04/4.1.00/80.00003) financovaného z prostředků Evropského sociálního fondu prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a ze státního rozpočtu ČR.